

Zo zijn onze manieren

Grethe van Geffen in VNG Magazine, 11 februari 2005

Onlangs bezocht ik de landelijke dag van TANNET, een netwerk van Turkse hoogopgeleiden. Voor mij was het de eerste keer en het was een blijde verrassing. Hoewel wij te laat binnen kwamen, werden we zeer hartelijk welkom geheten door de voorzitter zelf. Een ander bestuurslid begeleidde ons persoonlijk naar een tafel met koffie en broodjes en stelde ons voor aan andere aanwezigen. Weer een ander bestuurslid bracht ons naar de zaal waar de vergadering plaats vond.

Iedereen werd op deze wijze ontvangen. De mens ging voor de tijd. Iedereen kreeg persoonlijke aandacht. De mensen werden niet verdeeld in rangen of standen. En wat dat opleverde, was een sterk gevoel van gastvrijheid: welkom zijn, mee mogen doen en erbij horen. Voorwaar, voor mij als minderheid geen vanzelfsprekende zaak... En eigenlijk sowieso onvergelijkbaar met bijeenkomsten die ik in autochtoon gezelschap bezoek. Zelfs op de laatste Bilderbergconferentie met zijn naar Nederlandse maatstaven uitzonderlijk vriendelijke ontvangst was er toch een duidelijk onderscheid tussen belangrijke en minder belangrijke mensen, tussen mensen die zelf wel op zoek konden gaan naar koffie en netwerkcontacten en vergaderzalen en mensen die daarbij begeleid werden. TANNET, o hooggeachte lezer, is niet alleen een hecht netwerk omdat alle aanwezigen Turkse wortels hebben. Sociale cohesie wordt daar zeker ook bereikt door de vorm, de manieren.

In deze tijden, waarin menige bestuurder zich het hoofd breekt over het vergroten van sociale cohesie in Nederland stel ik daarom voor dat wij leren van de hoffelijkheid van TANNET. Ik denk dan aan de gemiddelde gemeenteraadsvergadering, waar de bezoeker buitenstaander is en zelfs met enige moeite niet altijd te weten kan komen waar het over gaat. Naambordjes van raadsleden ontbreken vaak, evenals agenda's of stukken voor bezoekers en alleen wie gevoelig is voor kopieergedrag van vaste sprekers ontdekt of en waar er koffie is. In hoeveel gemeenten staan raadsleden en (commissie)griffier klaar om de gasten welkom te heten? Wordt niet met regelmaat gedacht: 'jee, nou komt die weer inspreken'; en dat voelen mensen. Ik denk aan het gemiddelde overleg tussen gemeenten en 'partijen in het veld', waarbij het niet ongebruikelijk is dat, hoewel de wethouder zelf degene is die uitnodigt, de wethouder de laatste is die binnen komt rennen of slechts een deel van het overleg bijwoont, druk druk druk, andere belangrijke afspraken, daarbij impliciet de boodschap ventilerend dat we er niet samen voor gaan en dat de wethouder zelf, niet de gasten, de belangrijkste persoon is.

Wie klaagt over cultuur (want dat is sociale cohesie) zal moeten ingrijpen op cultuur. Het zijn niet de discussies over normen en waarden, maar de concrete gedragingen van alledag die ons verder gaan helpen. Stelt u zich eens voor dat wij allen, bij elke bijeenkomst die we in het vervolg organiseren, optreden met de hoffelijkheid van de inclusiviteit? Ik voorspel u dat we de helft van het te ontwikkelen beleid langzaam maar zeker kunnen gaan afschaffen. En het goede nieuws is: de ingreep van de hoffelijkheid kan kostenneutraal worden ingevoerd...

Reacties? g.vangeffen@seba.nl